

Arkiv: FE-020, TI-&13
JournalpostID: 22/3658
Saksbehandler: May-Britt Mayer
Johnsen
Dato: 14.03.2022

Samlet saksframlegg

Saksnr.	Utvalg	Møtedato
33/22	Kommunestyret	31.03.2022

Høring av endringer i domstolstruktur

Med bakgrunn i kommunestyrets avgitte høringsuttalelse i sak 36 den 28.05.2020 avgir Jevnaker kommunestyre følgende uttalelse:

Jevnaker kommunestyre anbefaler at strukturen for domstolene før domstolsreformen av 2021 gjeninnføres og at Ringerike tingrett reetableres som fullverdig domstol i regionen.

Kommunestyret mener dette vil sikre domstolenes tilstedeværelse over tid. Domstolene må styrkes for å nå målene om en bærekraftig domstolstruktur som gir nærhet til domstolene for innbyggerne.

Domstolene er viktige statlige kompetansearbeidsplasser og inngår som del av det faglige juridiske kompetansemiljøet i regionen.

Kommunestyret 31.03.2022:

Behandling:

Et forslag om at kommunestyret slutter seg til rådmannens innstilling ble vedtatt med 17 stemmer mot 2 stemmer

KS- 33/22 Vedtak:

Jevnaker kommunestyre anbefaler at strukturen for domstolene før domstolsreformen av 2021 gjeninnføres og at Ringerike tingrett reetableres som fullverdig domstol i regionen.

Kommunestyret mener dette vil sikre domstolenes tilstedeværelse over tid. Domstolene må styrkes for å nå målene om en bærekraftig domstolstruktur som gir nærhet til domstolene for innbyggerne.

Domstolene er viktige statlige kompetansearbeidsplasser og inngår som del av det faglige juridiske kompetansemiljøet i regionen.

Kort sammendrag:

Justis- og beredskapsdepartementet har sendt ut et forslag om endring i domstolstrukturen på høring. Departementet foreslår at strukturen for domstolene fra før domstolsreformen 2021 i

utgangspunktet gjeninnføres.

Departementet vil på bakgrunn av hørings svarene gjøre en konkret, helhetlig vurdering av om det foreligger reell lokal forankring om å beholde dagens struktur i hver enkelt rettskrets, jf. høringsnotatet punkt 3.2.1.

Høringsnotatet inneholder også forslag knyttet til å styrke lokale domstoler og gjøre dem mindre sårbare, jf. punkt 3.2.3. Videre foreslås det endringer i adgangen til å opprette felles domstolledelse, jf. punkt 3.2.2. I høringsnotatet punkt 4 er det redegjort for noen prinsipielle spørsmål som endringer i domstolstrukturen reiser. Departementet ønsker høringsinstansens innspill til alle de forannevnte forslagene og spørsmålene.

Høringsfristen er satt til 26. april 2022.

Vurdering:

Innstillingen er foreslått med utgangspunkt i kommunestyrets tidligere avgitte høringsuttalelse og soren skriver Marit Nerviks skisserte perspektiver på en fremtidig domstolstruktur for Ringeriksregionen.

Forhold til eksisterende planer:

Kommunestyret behandlet og fattet følgende høringsvar i sak 36 den 28.05.2020:

- Jevnaker kommune aksepterer ikke en nedlegging av Ringerike tingrett, - ved at den slås sammen med Asker og Bærum tingrett.
- Jevnaker kommune kan ikke se at det foreligger faglige eller økonomiske grunner til å legge ned Ringerike tingrett. Jevnaker kommune mener at styrket rettsikkerhet og høy tillit til domstolene ikke er ensbetydende med domstolens størrelse. Fra Jevnaker kommunes side presiseres at det tingretten nyter stor tillit i lokalmiljøet, - og oppfattes som en svært tilgjengelig institusjon innenfor sine gjøremål.

Etter en gjennomgang av domstolkommisjonens utredning bemerkes det at den ensidig synes å bygge på et mål om sentralisering av den dømmende virksomhet, - uten at kommisjonen gjør tilstrekkelig avveininger mot innbyggernes nærhet til domstolen, effektiv gjennomføring av saker, nærhet til lokalt politi og ivaretagelse av et sterkt lokalt juridisk miljø.

- Ringerike tingrett er en svært veldreven tingrett, - med kort saksbehandlingstid, høy faglig kvalitet og svært tidsmessige lokaler.
- Ringeriksregionen er en region i vekst. Det vises i den sammenheng til kommunaldepartementets vedtak av 27.03.20, *Statlig plan for Ringeriksbanen og ny E-16* (FRE16). Jevnaker kommune ber regjeringen følge opp dette vedtaket også på dette området. Planen legger til rette for stor fremtidig vekst i regionen.
- Jevnaker kommune mener at domstolkommisjonens forslag vil medføre at innbyggernes tilgang på juridiske tjenester vil bli svekket. Ringeriksregionen har i dag mange advokatkontorer av varierende størrelse. Disse bidrar til å dekke regionens behov for juridisk bistand, - innenfor et bredt spekter. En nedlegging av tingretten vil føre til færre advokatkontorer, - og lokale advokatkontorers tilgang på oppdrag vil bli redusert. For kommunen i rollen som samfunnsutvikler vil en slik sentralisering og reduksjon være svært bekymringsfull.
- Domstolens lokalisering danner også utgangspunkt for andre enheters lokalisering, - som for eksempel lokal påtalemyndighet. En nedlegging av Ringerike tingrett vil derfor også kunne ha negative konsekvenser for regionen på dette området.
- Sammensetningen av lokalt næringsliv underbygger også behovet for at Ringerike tingrett består.
- En sammenslåing med Asker og Bærum tingrett vil utelukkende styrke det juridiske

miljøet/advokatmiljøet i Bærum.

Bemerkninger til regjeringens forslag om endring av rettskretsene og domstoloven:

- *Jevnaker kommune aksepterer ikke en endring av Ringerike tingretts rettskrets, ved at den inngår i rettskretsen til Asker og Bærum tingrett. Jevnaker kommune mener at Ringerike tingrett skal bestå som egen rettskrets, med egen sorenskriver og eget budsjett. Det vises til punkter over.*

Forslaget fra regjeringen er en sniknedlegging av den lokale domstolen, - og vil medføre at den dømmende virksomhet gradvis sentraliseres.

- Løsningen vil være svært negativ for det lokale juridiske miljøet. Lokale advokatkontorers tilgang på saker vil bli redusert.

Jevnaker kommune mener at det med regjeringens forslag legges opp til at stillinger fra dagens Ringerike tingrett gradvis blir overført Asker og Bærum tingrett.

Forslaget vil medføre at saker som skal behandles med korte tidsfrister vil bli behandlet i Bærum».

Forhold til øvrige saker:

Ringerike, Asker og Bærum tingrett ved sorenskriver Marit Nervik har oversendt et brev til ordførerne i Hole, Ringerike og Jevnaker der det blant annet skisseres noen perspektiver på en fremtidig domstolstruktur for Ringeriksregionen. Dette er:

«Spørsmålet om hvor i landet staten skal anvende samfunnets økonomiske virkemidler og om midlene skal brukes i sentrale eller mindre sentrale strøk, er et rent politisk spørsmål. De siste års sentralisering av offentlige institusjoner er summen av politiske beslutninger. Resultatet har blitt sentralisering selv om de uttalte målene ofte har vært det motsatte. Domstolsreformen i 2021 er derimot et resultat av et klart politisk mål om et redusert antall, sentralt plasserte større tingretter.

Da det ikke var politisk enighet om å gjennomføre reformen fullt ut, ble resultatet en mellomløsning der man opprettholdt de tidligere regionale domstoler som rettssteder, men med en sentralisert domstolledelse.

Dagens mellomløsning med rettssted i Hønefoss og med domstolledelse i Sandvika er verken særlig robust eller særlig fremtidsrettet. Det er naivt å tro at mellomløsningen vil bli varig all den tid det fra Domstolsadministrasjonen og fra deler av det politiske miljøet ble sett på som en politisk kompromissløsning. Til tross for at regjeringen har foreslått å gjeninnføre domstolstrukturen fra før domstolsreformen arbeides det allerede nå med «Rutine for endring av embetsdommeres kontorsted innenfor rettskretsen». En rutine som vil slå uheldig ut for opprettholdelse av stabil dommerbemanning ved mindre rettssteder.

Hole, Jevnaker og Ringerike kommuner kan nå legge grunnlaget for at tidligere Ringerike tingrett fortsatt skal være en domstol i regionen og på noe lengre sikt ikke risikere å bli lagt helt ned og flyttet til Sandvika.

Det er ikke riktig når det hevdes at mindre domstoler leverer dårligere tjenester enn de større. Riksrevisjonens undersøkelse av saksbehandlingstid og effektivitet i tingretter og lagmannsretter (Dok nr. 3:3 2019 - 2020) til Stortinget side 11, viser i all tydelighet at Ringerike tingrett var en av de mest effektive domstoler i landet. Asker og Bærum tingrett var i henhold til undersøkelsen mindre effektiv enn Ringerike. Det er verdt å merke seg at samarbeidet med Hallingdal tingrett og med Kongsberg og Eiker tingrett frem til sammenslåingen fungerte utmerket. Alle tre domstoler trakk veksler på dette i effektivitet og kvalitet. Ved en reetablering av strukturen fra før sammenslåingen kan samarbeidet gjenopptas og videreutvikles.

Tidligere Asker og Bærum tingrett var før domstolsreformen en stor tingrett med ca. 40 ansatte. For de ansatte i Sandvika representerte reformen i realiteten ingen endringer og det er derfor ikke overraskende at de tillitsvalgte organisasjoner ønsker å beholde dagens organisering. Det er imidlertid viktig å merke seg at i februar 2022 ville tre av fire saksbehandlere i Hønefoss tilbake til ordningen fra før reformen.

For det rettssøkende publikum i kommunene Asker og Bærum har domstolsreformen av 2021 ikke hatt -og vil ikke få- noen betydning om Ringerike tingrett gjenopprettes som fullverdig domstol.

Hole, Jevnaker og Ringerike representerer en livskraftig arbeidskraft- bosettings- og serviceregion. For å sikre rekruttering til kompetansearbeidsplasser i regionen, for å gi det rettssøkende publikum gode tjenester og for å sikre bosetting og arbeidsplasser generelt bør kommunene nå gripe muligheten til å sikre Ringeriksregionen en solid og sikker statlig arbeidsplass og et viktig publikumsrettet tjenestetilbud som en fullverdig domstol vil være.

Viken fylke blir oppløst. Det er ingen grunn til å opprettholde en tingrett som består av kommuner fra tre fylker; - Akershus, Buskerud og Innlandet. En slik konstruksjon over tre fylkesgrenser finnes ingen andre steder i landet.

Min anbefaling vil derfor være at kommunene slutter seg til regjeringens forslag om å beholde domstolstrukturen fra før domstolrevisjonen i 2021, og slik at Ringerike tingrett reetableres som en fullverdig domstol i regionen».

Økonomi:

Ingen økonomiske konsekvenser for Jevnaker kommune.

Miljø:

Ikke vurdert.

Risiko- og sårbarhetsanalyse:

Ikke vurdert.

Universell utforming:

Ikke relevant.

Folkehelse:

Ikke relevant.

Forebyggende kriminalitet:

Ikke vurdert.

Barn og unges interesser:

Ikke vurdert.

Forslag til alternativer:

Ikke avgi høringsuttalelse.

Konsekvenser:

Mindre mulighet for påvirkning.

Rådmannens vurdering:

Med utgangspunkt i kommunestyrets tidligere høringssvar av 28.05.2020 samt brev fra sorenskriver Marit Nervik, anbefaler rådmannen at kommunestyret avgir høringsuttalelse som foreslått.

Vedlegg i saken:

Høring av endringer i domstolstruktur

Høring av endringer i domstolstruktur

Adressatliste - endringer i domstolstruktur

Høringsnotat - endringer i domstolstruktur

Endringer i domstolstruktur - erfaringer fra Ringerike tingrett

Høring - NOU 2019:17 - Domstolstruktur - forslag til endringer i rettskretser og domstoloven
scan